

ABÁDSZALÓK ÉS A TISZA

*Vincze Ferenc**

Abádszalókról elmondható, hogy már honfoglaló őseinknek is megakadt a szeme e szép alföldi tájon. Ezt a területet az Aka nemzetség szállta meg, s valószínű, hogy az elnevezés is az ő nevükből adódik. A Tisza halban mindig gazdag volt, s a folyó környékének vizes-ligetes részei kiválóan alkalmasak voltak a letelepedésre.

A ma emberének szintén vonzó e táj. A Tisza-völgy múlt században megkezdett vízrendezésének részeként megépült a Tisza II. Vízlépcső, s ennek duzzasztott terében kialakult egy folyami víztározó: a mai Tisza-tó. Az 1973-ban elkezdett üzembehelyezés után fokozatosan emelték a vízszintet, de ez a szint még ma sem a végleges.

A ma vízzel borított hullámtér 90 km², melyből 14 km² az abádszalóki öböl. Az öböl átlagos vízmélysége 1—2,5 méter között mozog. A vízben több sziget található. Az eliszapolódás megakadályozására sok esetben volt kotrás. A kotrás minden esetben vízminőséget javít.

Az öböl elsősorban idegenforgalmi, üdülési, sport-célokat szolgál, s víziturisztikai lehetőségeket biztosít. A parti sáv keskeny, a vízfelület csaknem teljes hosszában csatlakozik a tározó töltésrendszeréhez.

Az elmúlt 18 évben a vízlépcső infrastruktúrájára támaszkodva egy színvonalas kemping létesült, a part egy 800 méteres szakaszán szabadstrand üzemelt.

A község, sajnos, infrastruktúrájában ma is elmaradott. Kevés a portalanított út. Nem volt szennyvíztelep sem. Ez év májusában végre Abádszalók is bekerült az országos távhívó hálózatba. Egy 6000 lakosra számított szennyvíztisztító telep 1991-ben kerül átadásra, melyet a szomszédos Kunhegyessel közösen építettünk fel.

Ha számot vetünk az ország gazdasági helyzetével és lehetőségeivel, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy az állami költségvetés belátható időn belül nem lesz olyan helyzetben, hogy térségünk fejlesztésére anyagi erőforrásokat biztosítson. A helyi önkormányzatok pedig a bevételi lehetőségek korlátai miatt nem lesznek képesek színvonalas, a térség fejlődését, a munkaerő foglalkoztatását elősegítő beruházás finanszírozására.

Ha valóban élni akarunk a Tisza-tó nyújtotta lehetőségekkel, akkor egy olyan tőkeerős partnert kell keresnünk - akár belföldi, akár külföldi partner személyében -, aki vagy akik a fejlesztéshez szükséges tőkét biztosítani tudnak.

* *Vincze Ferenc, polgármester, Abádszalók.*

Köztudott, hogy a tóhoz közeli területen 1200—1300 méter mélységben 68-70 C°-os melegvíz van, s így lehetséges egy melegvízű strand felépítése. Több mint valószínű, hogy a víz gyógyhatású is.

Visszatérve az öbölre, ez a vízfelület kiválóan alkalmas vitorlázásra, vízisielésre és különböző más vízisportok művelésére.

Nagy előnye a tónak, hogy vizéről egyetlen motoros vízijármű sincs kitiltva. Ez a tény nagy vonzerőt jelent egész Európában. Az első árasztást követően már megjelentek holland és német vendégek. Ők azóta is rendszeres látogatói a tónak.

A Tisza-tó horgásparadicsommá vált. Már a környező országokban is híre van. Rendszeresen járnak horgászni osztrák, cseh és német vendégek. A falusi turizmus is évről-évre fejlődik. Sok fizetővendégszoba van a községben. Hiánvoznak viszont az osztályba sorolt szállodai férőhelyek. A fejlesztések ma még csak elképzelési szinten vannak. 1991-ben alakult egy társaság a tónak és környékének hasznosítására.

Elképzelhető a Tisza-tó és a hozzá csatlakozó egyes területek koncesszióba adása 20-30 évre. Ennek lényege, hogy meghatározott területet az afölött rendelkezési joggal bíró meghatározott időre, meghatározott hasznosítási céllal és feltételekkel kizárólagos hasznosításba adja. A koncessziót elnyerő a befektetett tőkét a koncesszió időtartama alatt a hasznosításból nyeri vissza. Az igénybevételei lehetőség mindkét fél beleegyezésével meghosszabbítható. Feltétlenül meg kell vizsgálni azokat az adottságokat, amelyek egy hosszú átfutási és megtérülési időt feltételező befektetést vonzóvá tehetnek.

A Tisza-tó jellegénél fogva egyedülálló adottságokkal rendelkezik. Ipartelepektől távol van, jól megközelíthető. Közel van a Hortobágy, a Mátra. Az évi napos időszak megközelíti a 2000 órát. A környéknek rendkívül változatos faunája és florája van. Magas szinten űzhető a vadászat, a horgászat, a lovaglás. Termálfürdő építése esetén télen is látogatható lenne a környék. Kedvenc téli sport a léki horgászat.

Szakemberek által alátámasztott az a vélemény, hogy a Tisza Tokajtól jól hajózható. Tudott dolog, hogy a vízi szállítás a közúti szállítással szemben jóval olcsóbb. A 30-as, 40-es években a Kárpátokból jelentős mennyiségű fenyőfa érkezett a Tiszán úsztatva Abádszalókra, ahol a gőzfűrés-üzemben feldolgozásra került ez a famennyiség. Ma iparilag elmaradott ez a térség.

Nagy jövőt látok a idegenforgalmi fejlesztésekben, bár az 1991. év optimizmusomat nem igazolja.

A Tisza-tóban elszórtan kisebb-nagyobb szigetek vannak. A nagyobb szigetet kotrással fel lehet tölteni, s ott sportpályát lehetne kialakítani. A kotrás javítaná a vízminőséget. A szigetek kialakításával együttjáró vízforgalom-szabályozás jelentős terheket venne le az állami költségvetésről.